

OZET: Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunan ve 1402 sayılı Yasa'nın değişik 13/b maddesinde öngörülen bağlantı koşulunu içeren, suçlara ait davanın Askerî Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1982/272

KARAR NO : 1982/190

K A R A R

Davaacı : K.H.

Sanıklar : Rifat Yıldırım ve arkadaşları

O L A Y : 1- 4.11.1976 günü Abidinpaşa Başkent Lisesi civarında iki grup arasında kavga çıktığı, bu kavganın silâhli çatışmaya dönüştüğü, olay mahallinde toplanan boş kovanlara göre ekspertiz raporu ile tesbit edildiği gibi 8 ayrı tabanca kullanıldığı ve iki grubun birbirlerine attığı tabancaların birinden çıkan kurşunun Başkent Lisesi arkasındaki Esari Orhan Sokak 16/3 sayılı evinde öğle yemeği yiyen öğretmen Ali Gümüş'e isabetle onu öldürdüğü Ankara C. Savcılığı'nca ileri sürülerek, sanıklar Rifat Yıldırım, Nusret Apaydın ve Ünal Üncül hakkında ilk soruşturma yapılması istemiyle kamu davası açılmıştır.

2- Olay günü Abidinpaşa Başkent Lisesi civarında sağ ve sol gruba mensup kişiler arasında çıkan kavga ve silâhli çatışma sırasında, olaya karışanların birbirlerini öldürmek kastıyla attığı tabancalardan birinden çıkan kurşunun Başkent Lisesi arkasındaki sokaktaki evinde öğle yemeği yiyen Ali Gümüş'e isabet ederek onu öldürdüğü, Ankara C. Savcılığı'nca ileri sürülerek evvelce haklarında dava açılan sanıklar ile birlikte Şükrü Bayrak ve Nurettin Başer hakkında da ilk soruşturma açılıp birleştirilerek birlikte yapılması istemiyle kamu davası açılmıştır.

Ankara 1. Sorgu Hakimliği, 24.3.1977 günü, esas 1976/329, karar 1977/75 sayı ile;

a- Sanık Nusret Apaydın hakkındaki son soruşturmanın sanığın bulunmaması nedeniyle geçici olarak durmasına, hakkındaki dosyanın tefrikine,

b- Sanık Rifat Yıldırım, Şükrü Bayrak ve Nurettin Başer'in eylemlerine uyan 6136 sayılı Yasa'nın değişik 13., Türk Ceza Yasası'nın 52. maddesi delaletiyle 448., 463. maddeleri uyarınca,

c- Sanık Ünal Üncül'ün 6136 sayılı Yasa'nın değişik 13., Türk Ceza Yasası'nın 55/3. ve 52. maddeleri delaletiyle 448., 463. maddeleri uyarınca cezalandırılması için son soruşturmanın Ankara Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılıp yapılmasına karar vermiştir.

1- Ankara 2. Ağır Ceza Mahkemesi, 29.12.1978 gününde, 1977/76 esas, 1978/340 karar sayı ile; sanıklara atılı suçların temel hak ve özgürlükleri ortadan kaldırmaya yönelik şiddet hareketlerinden olup, sıkıyönetim ilânını gerektiren suçlardan bulunduğu,

2- Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askerî Mahkemesi, 24.12.1981 gününde, esas 1980/574, karar 1981/1280 sayı ile; atılı suçların sıkıyönetim ilânına neden olan

suçlardan olmadığı, sıkıyönetim mahkemelerinde bakılmakta olan davalarla ortak amaçlı ve

irtibatlı bulunmadığı ve 1402 sayılı Yasa'nın değişik 13. maddesinde belirlenen sürede işlenmediği,

Gerekçeleriyle mahkemelerinin görevsiz olduğuna karar vermişlerdir.

Böylece, her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde belirtilen olumsuz görev uyumsuzluğu doğmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE: Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Kenan Terzioğlu'nun Başkanlığı'nda, Fethi Özdural, İsmail Oğuz, Nevzat Doğan, Y.İsmet Ayer, Halûk Yardımcı ve Cezmi Elgin'in katılmaları ile yaptığı 19.4.1982 günlü toplantıda, geçici raportör Hâkim Tulez Barutoğlu'nun raporu ile dosyadaki belgeler, ~~okunduktan;~~ toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askerî Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Güven Sökmen'in Askerî Yargı'nın görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Suç, Ankara ilini de kapsamına alarak 26.12.1978 gününde ilân edilen sıkıyönetimden üç aydan çok önce, 4.11.1976 günü Ankara'da işlenmiştir.

Olay kısmında oluş biçimi açıklanan suçun, siyasal ve ideolojik görüş ayrılığından kaynaklandığı, sanıkların bir kısmının sağcı-ülkücü, öbür kısmının ise sol görüşlü oldukları, bunlardan Rifat Yıldırım'ın hazırlık sürdürmesi sırasında ülkücü olduğu, herhangi bir derneğe kayıtlı olmadığını söylediği, ancak olaydan önce ülkücü derneğe kayıtlı olan Olcay Çopuroğlu ile buluşup görüştüğü ve kullandığı silâhı bu kişiden alıp olaydan sonra da verdiği yolundaki anlatımı, daha sonra da dosyada bulunan İçişleri Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı yazıları ile diğer belgelerden sanığın sadece ülkücü görüşte olmakla kalmayıp bir militan olduğu, nitekim başka olaylara da adının karıştığı, bunlardan birisinin ise Do Bedrettin Cömert'i öldürmek ve eşini yaralamak olduğu, bu olaya diğer sanık Şükrü Bayrak'ın da karıştığı, bu nedenle yurt dışından iadelerinin istendiği dosyada mevcut belgelerle belirlenmiştir.

Sanığara atılı temel hak ve özgürlüklerden yaşam hakkına yönelik siyasal ve ideolojik amaçlı suçların, Milli Güvenlik Konseyi'nin 7 sayılı Kararı'nın 4. maddesi kapsamında olduğu ve bu yönüyle sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunduğu açıktır.

Suçun, 1402 sayılı Yasa'nın 13/a maddesinde öngörülen süre dışında işlenmesine karşın, sanıklardan Rifat Yıldırım ve Şükrü Bayrak'ın (Üzeyir Bayraklı) davalarına sıkıyönetim askeri mahkemelerinde elkonulan ülkücü kuruluşların amaç ve ideolojisi doğrultusunda hareket ettikleri dosyada bulunan belgelerle belirlendiğinden, davanın 1402 sayılı Yasa'nın 13/d maddesinde yer alan ortak ve genel amaç bağlantısı ile bunun organik ve örgütsel yönünün ortaya çıkması nedeniyle Askerî Yargı yerinde görülmesi gerekir.

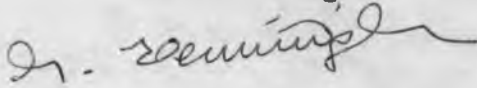
Diğer sanıklar ise CMUY'nın 3. ve 353 sayılı Yasa'nın 18. maddeleri uyarınca aynı yargı yerinde yargılanmaları zorunludur.

Bu nedenle, Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmelidir.

SONUÇ: Askeri Yargı'nın görevli bulunduğu, Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi'nin 24.12.1981 günlü, esas 1980/574, karar 1981/1280 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 19.4.1982 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

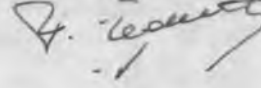
Başkan

Kenan Terzioğlu



Üye

Fethi Özduval



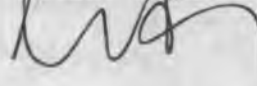
Üye

İsmail Oğuz



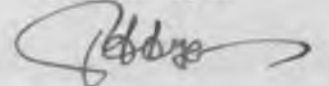
Üye

Nevzat Dağan



Üye

Y. İsmet Ayer




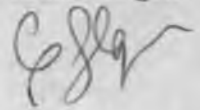
Üye

Halûk Yardımcı



Üye

Cezmi Elgin


30.4.1982

t/c